

Taurų bendramintį anapilin palydėjus

Rasų kapinės, kuriose ilsisi daug įžymių mūsų tautos ir valstybės žmonių, amžinam poilsiui priglaudė taurų Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos narį - gydytoją onkologą Praną Makariūną (iki 1939 metų Makarevičių). Tėvų valia jis atvyko į visų dvylikamečių sapnuose išsapnuotą šventąjį miestą Vilnių. Čia Tauro kalno bendrabutyje gyveno, mokėsi Vytauto Didžiojo gimnazijoje, čia dvasiškai ir fiziškai brendo. Tapęs skautu, stovyklavo Valakampių pušynuose ir kartu su bendraamžiais savyje ugdė šventą meilę gimtajai žemei, jos žmonėms, motinai Tėvynei, gilinosi į įžymiųjų mūsų tautos ir valstybės asmenybių gyvenimą. Lenkiškų, sovietinių, hitlerinų ir vėl sovietinių okupacijų metais atsiskleidė patys tauriausi jo, kaip eilinio pilkojo kovotojo bruožai. Dar piemenaudamas gimtojoje Kabelių parapijoje jis labai susižavėjo vilniečio rašytojo Rapolo Mackevičiaus-Mackonio knyga „Pilkieji didvyriai“, kurioje pasakojama apie draudimą lietuviškai spaudai skelbtis lotyniškuoju raidynu. Taip prasidėjo ir keturiasdešimt metų vyko lietuvių kova už laisvę lietuviškai spaudai. Tokių pilkųjų kovotojų gretose ir Pranas Makariūnas kantriai siekė, kad lietuviškas žodis nebūtų slopinamas ir užslopintas.

PRANAS MAKARIŪNAS

1919 11 15 - 2004 01 12

1976 metais, kada Lietuvos dangų slėgė ypač grėsmingi okupacijos debesys, kada atrodė beprasmiška buvo tikėtis net paties mažiausio vilties pragiedrulio, Prano Makariūno pastangomis tautodailininkas Vytautas Ulevičius ažuole išskobė didingą Vaidilos skulptūrą su įrašu: „Įžymiajam lietuvių kultūros veikėjui Petru Vileišiui“. Gydytojas Pranas Makariūnas išdrįso asmenine atsakomybe atlikti, kas žiaurios spaudos metais buvo iš tiesų pavojinga. Jo dėka tolimame Vilniaus pakraštyje - Baniškėse, vietovėje prie Kairėnų ežero, ūksmingoje pušynų bei eglynų apsuptyje, jau tris dešimtmečius budi ažuole Vaidila - Lietuvos dvasinio nemirtingumo liudytojas. Šiemet minėsime šimtą metų, kai didelėmis Petro Vileišio pastangomis atgauta laisvė lietuviškajam žodžiui. Kaip to švento jubiliejaus laukė Pranas Makariūnas! Juk dar 1994 metais, minint spaudos atgavimo devyniasdešimtmetį, per „Vorutos“ laikraštį jis kartojo: „Kartu su kompozitorium Stanislovu Moniuška su gailėsčiu žiūrime į atnaujintą Mokytojų namų žaismingą fasadą ir skaitome čia pritvirtintoje, bet suskilusioje paminklinėje lentoje, kad šiame name prieš devyniasdešimt metų (dabar jau - prieš šimtą) buvo pirmojo lietuvių dienraščio „Vilniaus žinios“ redakcija. Pati paminklinė lenta tokia jau kukli, lyg banguiai slėptų mūsų kultūrai įvykį - dienraštinės spaudos pradžių pradžią. Kaip reikalingas biustas šiame sodelyje arba bareljefas dienraščio „Vilniaus žinios“ Steigėjui ir Redaktoriui Petru Vileišiui, pagerbiant jo nuopelnus Lietuvai! Velionis Pranas Makariūnas jau prieš trisdešimt metų savo atsakomybe pagerbė lietuviškos spaudos Gaivintoją - inžinierių Petrą Vileišį, tiesusį tiltus mūsų valstybės atkūrimui.

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga savo Vėliava iškilmingai apgaubė bendraminčio nario - Prano Makariūno karstą, lydint amžinajam poilsiui Rasų kapinėse, kartu atsisveikindama poeto Aido Marčėno žodžiais: „...Kada diena prieš vakarą suklups, - į miestą ženklą pro tuos pačius vartus, kurie atsiveria į amžiną svajonę gyventi ilgiau nei skirta šioj kelionėj; tavęs nebus, o miestas vis stovės ir bokštai vis saulėlydžius lydės, kažkas turbūt žiūrės pro tavo langą į vakarėjantį ir ramų miesto dangų ...”

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos vardu
Petras Averka,
„Varpo“ redakcija